

Mihályi Balázs

Budapest
ostromkalauz
1944-1945

Budapest, 2014

Tartalom

Előszó	7
Budapest ostroma (1944-45)	9
Védelmi és támadási eljárások Budapest ostrománál ...	20
Buda Észak	29
Buda Dél	62
Pest Nyugat	86
Pest Kelet	114
Budapest külső területek	124
Gellért-hegy és a Citadella	128
Budai Vár	135
Névmutató	152

Alagút és a Bem rakpart az ostrom után

Bem rakpart, I. ker. (*Margit rakpart*) (5)

Január 12-én egy légitámadás során találat ért ott várakozó lőszeres vagonokat a Bem rakparton. A lőszeres vagonok robbanása romba döntött két hatemeletes háztömböt a Vitéz utca 2. és a Fő utca 59. szám alatt, és súlyosan megrongált számos épületet a környékén. A robbanást sokan túléltek a környező pincékben, de mivel napokig nem érkezett segítség, végül a robbanásban elesettek mellett ők is életüket veszítették. A romok alatt így összesen 350 civil maradt.

Január 20-án a németek lövészároksort ásattak ki a rakparton, amelyet befedtek, hogy biztonsággal lehessen közlekedni a túlpartról lövöldöző szovjetekkel szemben. Folyammegfigyelőket is telepítettek páncéltörő ágyúkkal és golyószórókkal. Mozogni csak éjszaka lehetett biztonságban, mert a szovjetek a pesti partról félóránként körbelőtték a budai oldalt.

Bimbó út, II. ker. (6)

Lásd itt: →*Szent János Kórház*

Bíró utca, XII. ker. (7)

Lásd itt: →*Városmajor*

Böszörményi út, XII. ker. (8)

December 25-én a csendőrlaktanyát (ma Böszörményi út 21.) kiürítették a szovjet csapatok hirtelen felbukkanása miatt a budai oldalon. Később azonban aznap mégis visszatértek a védők, és heves közelharc alakult ki a laktanya udvarán. Az

épületet végül sikerült megtartani, a harcokat követően egy Ansaldo kisharckocsi maradt az udvarán. A laktanya egyben élelmiszerraktárként is funkcionált az ostrom során.

Január 18-án a pesti hídfőből való kivonás után magyar rohamtüzérek és a 10. magyar gyaloghadosztály maradéka foglalt el itt állást.

Január 19-én a 10. magyar gyaloghadosztály maradványa, csendőrök, két rohamlöveg támogatásával ellentámadást indítottak a Böszörményi úton a →*Kissvábhegy* visszaszerzésére, de a támadás kurdarcba fulladt.

Január 29-én a →*Kissvábhegy* visszafoglalása miatt egy újabb ellentámadás indult az utcában a csendőrlaktanya felől. A csendőrök mellé lovasüzéreket osztattak be gyalogosként, de a támadás hamar összeomlott, sőt a támadó csendőrök megadták magukat, és átálltak a szovjetekhez.

Február 5-én a csendőrlaktanya épülete elesett.

Budakeszi út, XII. ker. (9)

December 25-én a szovjet támadó ékek behatoltak a Budakeszi útra mély betörést érve el a budai oldalon.

Február 11-én a kitörők hulláma a →*Széll Kálmán tér* és →*Városmajor* felől idáig tudott eljutni, de itt megakad a további előrenyomulás. A kitörő németek és magyarok elestek vagy fogságba kerültek. Pfeffer-Wildenbruch tábornok, Budapest védőinek parancsnoka is itt jött fel az Ördög-árok csatornájából és került a szovjetek fogságába. Ugyanakkor a →*Kissvábhegy* és a később a →*Városmajor* felől kitörő alakulatoknak sikerült elérniük a Budakeszi utat a szovjet állások mögött, és így megkerülve őket sikerül kijutni a katlanból, majd tovább haladniuk immár a szovjet bekerítés hátában a saját vonalak felé. (Az ebben a csoportban kitörők közül néhányan érték el a saját állásokat.)

Karl Pfeffer-Wildenbruch tábornok (1888-1971)

1907-ben hadnagyi rangban végzett a katonai iskolában. Az első világháborúban kezdetben ütegparancsok, majd vezérkari tisztként szolgált. A mezopotámiai frontot is megjárta a háború során. 1919-ben a rendőrséghez jelentkezett, ahol Osnabrück és Magdeburg rendőr főparancsnoka lett. 1928-33 között Santiago de Chileben az ottani rendőrök kiképzője. 1933-tól Frankfurtban teljesít szolgálatot immár ezredesi rangban. 1936-tól a rendőrakadémián dolgozott. 1939-ben lépett be az SS-be, ahol már vezérőrnagyként szolgált. 1939. végén a 4. SS-rendőrhadosztályt vezette 1940-ig. 1941-ben Himmler törzsében dolgozott, mint a gyarmati rendőrség vezetője. 1943-ban a VI. SS-hegyihadtest parancsnokságát vette át immár tábornokként. 1944. decemberében a IX. SS-hegyihadtest vezetésével és Budapest megtartásával bízták meg. Budapest ostroma során a katalanba zárt csapatok parancsnoka volt. A kitörés során szovjet fogságba esett. 1949-ben a szovjetek 25 év kényszermunkára ítélték, azonban 1955-ben elengedték. Élete hátralévő részét az NSZK-ban töltötte.

Clark Ádám tér, I. ker. (10)

Január 15-én a pesti Duna-partra beszivárgott szovjetek lóni kezdték a Clark Ádám téren homokzsákok mögé telepített 88 mm-es légvédelmi ágyút.

Január 18-át követően a szovjetek megpróbálnak a Lánchíd kapuján keresztül átlőni, hogy eltalálják és felrobbantsák az →Alagútba telepített lőszerraktárat. A szovjet kísérletek nem vezettek sikerre.